

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/20-04/04

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 30. listopada 2020.

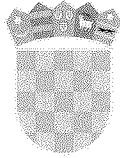
**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA U
HRVATSKOM SABORU**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Sukladno Zakonu o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/13), a u vezi s odredbom članka 11. stavka 3. istog Zakona u prilogu dostavljam *Izvjješće o sastancima Europskog vijeća održanim 1. i 2. listopada 2020. te 15. i 16. listopada 2020. u Bruxellesu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio predsjednik Vlade Republike Hrvatske, aktom od 29. listopada 2020. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PREDSJEDNIK

Zagreb, 29. listopada 2020.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Priloga broj:	30-10-2020		
Ključna riječ:		Str.	180.
	022-03/20-04/04	35	
Uredbeni broj:	50-20-01	Prij.	Vrij.
		/	

HRVATSKI SABOR
g. Gordan Jandroković,
predsjednik Hrvatskoga sabora

Poštovani predsjedniče Hrvatskoga sabora,

sukladno Zakonu o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/2013), a nastavno na članak 11., stavak 3. istog Zakona, dostavljam Vam Izvješće o sastancima Europskog vijeća održanim 1. i 2. listopada 2020. te 15. i 16. listopada 2020. u Bruxellesu.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK

Andrej Plenković

Prilog: kao u tekstu

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠĆE O SASTANCIMA EUROPSKOG VIJEĆA

održanim u Bruxellesu, 1. i 2. listopada 2020. te 15. i 16. listopada 2020.

Temeljem Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (*Narodne novine, broj 81/2013*) predsjednik Vlade podnosi pisana Izvješća o izvanrednom sastanku Europskog vijeća (EV) održanom u Bruxellesu 1. i 2. listopada 2020. te redovnom sastanku Europskog vijeća održanom 15. i 16. listopada 2020.

U prilogu ovog izvješća su zaključci Europskog vijeća.

Zagreb, 28. listopada 2020.

IZVANREDNI SASTANAK EUROPSKOG VIJEĆA (1. i 2. listopada 2020.)

Teme na dnevnom redu:

- 1) Jedinstveno tržište, industrijska politika i digitalna tranzicija**
- 2) Vanjski odnosi – Turska, Bjelarus, Kina i Gorski Karabah**

Sastanak je započeo uobičajenim obraćanjem predsjednika Europskog parlamenta (EP) Davida Sassolija. On se založio za učinkovitu obnovu jedinstvenog tržišta nakon izbijanja pandemije COVID-19, što uključuje ponovnu izgradnju gospodarstva, stvaranje novih radnih mjesta i jačanje otpornosti. To je sve ujedno temelj dugoročnog oporavka. Založio se za jaku socijalnu politiku i izgradnju održivog društva uz očuvanje i zaštitu okoliša. Kazao je da proces ponovne izgradnje gospodarstva Europske unije (EU ili Unija) treba uključiti i jačanje kohezije te vezu između institucija i građana. Posebno je govorio o važnosti pristupa internetu i smanjenju nejednakosti između građana te digitalnoj tranziciji kao sastavnici oporavka. Kazao je da je COVID-19 kriza naglasila potrebu da EU ima veću ulogu na području zdravstva. Drži da EU mora pokazati hrabrost u postizanju dogovora o zajedničkoj politici migracija i azila, temeljenoj na solidarnosti i odgovornosti.

Važne poruke je uputio vezano za pregovore s Europskim vijećem (EV) oko Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO), ističući glavna pitanja koja je prema mišljenju EP potrebno dogovoriti: dodatno financiranje strateških programa, nova vlastita sredstva te učinkovit mehanizam uvjetovanosti povezan s poštovanjem vladavine prava.

Od vanjskopolitičkih tema, Sassoli je govorio o situaciji u istočnom Sredozemlju, gdje se založio za solidarnost s Grčkom i Ciprom, ističući važnost dijaloga. Ako se situacija pogorša, iskazao je spremnost EP na uporabu punog spektra instrumenata, uključivo sankcija naspram Turske. Raspravu je iskoristio da upozori i na pitanja ljudskih prava u Turskoj. Oko Bjelarusu je podržao uvođenje sankcija naspram osoba odgovornih za izborne prevare, nasilje i represiju. Iskazao je zabrinutost obnovom nasilja između Armenije i Azerbajdžana, a oko slučaja Navaljni pozvao na utvrđivanje činjenica i nezavisnu istragu. Odnose EU i Kine ocijenio je složenima, ističući pitanje ljudskih prava, ali i poštovanja jednakih uvjeta (*level playing field*) na području trgovine.

Na kraju svog obraćanja predsjednik EP Sassoli iskazao je spremnost na pokretanje Konferencije o budućnosti Europe.

Vanjski odnosi

Prva tema o kojoj su čelnici raspravljali bila je Turska. Njemačko predsjedništvo, odnosno kancelarka Angela Merkel, i visoki predstavnik za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Josep Borrell informirali su o kontaktima s turskom stranom, a svoju ocjenu političke situacije i stanja na terenu dali su Grčka i Cipar. One su tražile snažniji angažman EU i solidarnost partnera te uvođenje sankcija naspram Turske. Njemačko predsjedništvo se založilo za postizanje

uravnoteženog rješenja, utemeljenog na činjenici da je Turska susjedna država i partner EU, kao i partner u Sjevernoatlantskom savezu (NATO).

Čelnici država članica, uključujući **predsjednika Vlade Andreja Plenkovića**, pozdravili su raspravu o ovoj temi i iskazali solidarnost naspram Grčke i Cipra, uz poruke o važnosti poštovanja suvereniteta država članica i očuvanja vrijednosti i načela Unije. Velika većina je istaknula značaj Turske kao važnog susjeda i partnera, uz isticanje njezine važne uloge u upravljanju migracijama te se založila za de-eskalaciju situacije i konstruktivan dijalog. Svi su podržali ideju organiziranja multilateralne konferencije o istočnom Sredozemlju. Razlike u stajalištima koje je trebalo premostiti tijekom rasprave su se uglavnom odnosile na pitanje mogućih dodatnih sankcija te trenutka, uvjeta i opsega njihovog eventualnog uvođenja. Postignuti kompromis je odražen u zaključcima na način da je u slučaju ponavljanja unilateralnih akcija i provokacija od strane Turske te kršenja međunarodnog prava, EU iskazala spremnost uporabiti sve raspoložive opcije (što uključuje i sankcije) kako bi se obranili interesi država članica.

Oko Bjelarusu osuđeno je neprihvatljivo nasilje vlasti naspram mirnih prosvjednika nakon predsjedničkih izbora, za koje je ponovljeno da ih EU ne priznaje. Zaključcima je prenesena podrška demokratskom pravu građana Bjelarusu da biraju predsjednika na slobodnim i poštenim izborima, bez stranih uplitanja te se EV složilo o uvođenju sankcija bez odgode i pružanju gospodarske pomoći demokratskim snagama u Bjelarusu.

Vezano uz konflikt na Gorskom Karabahu, EV je pozvalo strane na prestanak nasilja i mirno rješenje spora.

Zaključcima EV je osudilo pokušaj ubojstva Alekseja Navaljnog i ocijenilo da uporaba kemijskog oružja predstavlja kršenje međunarodnog prava. Pozvalo je Rusiju na suradnju s Organizacijom za zabranu kemijskog oružja i osiguranje međunarodne istrage.

EV je usvojilo zaključke o Kini, no nije održalo raspravu.

Jedinstveno tržište

Oko ove teme pripremljeni su zaključci koji su podijeljeni u dva dijela: jedinstveno tržište i industrijska politika te digitalna politika. U zaključcima je istaknuta potreba povratka na normalno djelovanje jedinstvenog tržišta što je moguće prije, imajući u vidu naučene lekcije iz COVID-19 krize. Čelnici su pozvali na provedbu i jačanje pravila na unutarnjem tržištu, uklanjanje preostalih neopravdanih prepreka, ažuriranje okvira za tržišno natjecanje uz osiguranje odgovora na izazove zelene tranzicije i digitalne transformacije, oblikovanje novog sustava globalnog gospodarskog upravljanja utemeljenog na ambicioznoj i uravnoteženoj slobodnoj trgovini u središtu koje je Svjetska trgovinska organizacija te ulaganje u obrazovanje. Istaknuto je da EU mora voditi ambicioznu industrijsku politiku i učiniti industriju održivom, više zelenom, otpornijom i globalno konkurentnijom. Posebno je istaknut cilj EU u postizanju strateške autonomije uz očuvanje otvorenog gospodarstva. U procesu gospodarskog oporavka

bit će važan Mehanizam za oporavak i otpornost nakon posljedica COVID-19 krize, pri čemu će njegova dva temeljna stupa biti zelena tranzicija i digitalna transformacija.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković je istaknuo važnost pravovremene rasprave o strateškoj autonomiji i jačanju jedinstvenog tržišta EU, posebice u kontekstu posljedica i utjecaja COVID-19 krize na gospodarska kretanja u državama članicama, cijeloj EU ali i na globalnoj razini. Naglasio je važnost jačanja otpornosti EU i država članica, u čemu će važnu ulogu imati nacionalni planovi oporavka te zelena i digitalna tranzicija kao njihove ključne komponente. Važnu će ulogu imati i projekti od zajedničkog europskog interesa, posebice u promicanju inovacija te građenju partnerstva između javnog i privatnog sektora. Podržao je prioritete EU na području digitalnog tržišta i digitalnih tehnologija, naglasivši njihov transformacijski potencijal. Ujedno je dao potporu daljnjem jačanju multilateralnih i bilateralnih trgovinskih odnosa EU s ključnim partnerima u svijetu, kao i jačanju svih trgovinskih instrumenata.

Dogovoreno je da će se pitanju strateške autonomije EU čelnici vratiti na nekom od predstojećih sastanaka.

Višegodišnji financijski okvir

Njemačko predsjedništvo je informiralo o razgovorima s EP o cijelom paketu povezanih tema i zakonodavnih akata vezanih za Višegodišnji financijski okvir i Mehanizam za oporavak i otpornost. Preneseno je da je rasprava zahtjevna, ali se bilježi određeni pomak, pri čemu na strani Vijeća ne može biti značajnijih odstupanja od dogovora postignutog na razini EV u srpnju. Rasprava se posebno dotaknula *Uredbe o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije*, gdje su neke države članice zatražile snažnu i izravnu vezu s trošenjem europskih fondova, a neke iskazale nešto oprezniji pristup. Oko zahtjeva EP za povećanje sredstava određenih programa, predsjedništvo traži rješenja ispod gornjih granica VFO, odnosno iz margina i instrumenata fleksibilnosti te ostaje za vidjeti da li će to zadovoljiti EP, koji traži dodatni novac. Vezano za vlastita sredstva i traženja EP, njemačko predsjedništvo je spremno pregovarati o svojevrsnoj „mapi puta“, ali se EV ne može obvezati na ništa više od onog što je dogovoreno na EV u srpnju.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković pozdravio je napore njemačkog predsjedništva u postizanju dogovora s EP, uz isticanje važnosti postizanja skorog dogovora između svih institucija EU. Dogovor iz srpnja na EV predstavlja paket te uključuje postignutu ravnotežu kao rezultat kompromisa, zbog čega nismo za njegove značajnije promjene. Skori dogovor između EP i Vijeća EU je važan kako bi na vrijeme otpočela provedba programa, a koji su ključni kako za oporavak, tako i za daljnji razvoj svih politika EU.

Zaključeno je da će se ovom pitanju čelnici vratiti, s obzirom na složene razgovore koji se sada vode između Vijeća, Europske komisije i EP.

Odnosi Europska unija – Ujedinjena Kraljevina (UK)

O provedbi Sporazuma o povlačenju i pregovorima o budućim odnosima čelnike je informirala predsjednica Europske komisije (EK) Ursula von der Leyen. Istaknula je važnost provedbe Sporazuma te upozorila da Zakon o unutarnjem tržištu UK predstavlja kršenje Sporazuma. Oko pregovora o budućim odnosima prenijela je da su razgovori posebno teški u području osiguranja jednakih mogućnosti (*level playing field*) i ribarstva. Njezina je poruka bila da je bolje „*ne imati ikakav sporazum nego imati loš sporazum*“. Loš sporazum bio bi onaj koji bi isključio osiguranje jednakih mogućnosti i dao UK veliku prednost u pristupu jedinstvenom tržištu EU, a to Unija ne može dopustiti. Ako ne dođe do sporazuma o budućim odnosima, trgovinski odnosi EU s UK bit će utemeljeni na pravilima Svjetske trgovinske organizacije. Prioritet EU i dalje ostaje postizanje sporazuma, a koji uključuje dogovor o jednakim mogućnostima, ribarstvu i državnim potporama.

U raspravi je Irska, podržavajući dosadašnje napore predsjednice EK i glavnog pregovarača Michela Barniera, poručila da EU i dalje treba ostati jedinstvena i snažna te istaknula da je Protokol o Irskoj i Sjevernoj Irskoj važan u očuvanju Sporazuma na Veliki petak, ali i za zaštitu jedinstvenog tržišta EU. Založila se za dobar dogovor između dvije strane, pri čemu EU mora i dalje djelovati racionalno i proporcionalno, štiteći vlastite interese.

Ovoj će se temi čelnici vratiti na redovnom sastanku EV u listopadu, kako bi se održala sveobuhvatna rasprava o putu naprijed i mogućim scenarijima do kraja godine. Ti scenariji još uvijek uključuju mogućnost dogovora o sporazumu o budućim odnosima, ali i izostanak istog. U tijeku su pripreme u državama članicama za sve promjene koje će nastupiti u odnosima s UK od 1. siječnja sljedeće godine.

COVID-19

Iako nije bila formalno na dnevnom redu, ova tema je imala veliki interes čelnika zbog razvoja epidemiološke situacije u EU, ali i na globalnoj razini. Uvodno izvješće je dala predsjednica EK Ursula von der Leyen, koja je ocijenila da se situacija u Europi pogoršava, s obzirom na porast broja zaraženih, ocjenjujući istovremeno da je to slučaj i na globalnoj razini. Kao najučinkovitije mjere zaštite izdvojila je pravilno nošenje maski, osobnu higijenu i održavanje odgovarajućeg razmaka te podcrtala važnost koordiniranog pristupa na razini EU. Referirala se na *Preporuke Vijeća o koordiniranom pristupu ograničenja kretanja kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19* ističući važnost dogovora u EV. Osvrnula se na cjepivo te korake poduzete na razini Unije u pogledu rezervacije i nabave dovoljne količine cjepiva, pri čemu je EK već potpisala okvirne ugovore s nekoliko proizvođača.

U raspravi su čelnici država članica govorili o vlastitim iskustvima u borbi protiv pandemije te o potrebi koordinacije na razini EU, uvažavajući nacionalne nadležnosti država članica u području zdravstva. Nekoliko je čelnika izrazilo zabrinutost rastućim brojem zaraženih osoba, pri čemu je istaknuto da situacija ipak nije toliko loša za zdravstvene sustave u svim državama članicama. S obzirom da se virus i dalje širi, zajednička poruka je bila da je zdravstvene sustave potrebno konstantno jačati. Posebno je naglašeno da je potrebno osigurati disciplinu te

prioritetno sačuvati gospodarstvo i obrazovni sustav. U suradnji između država članica, statistika i razmjena podataka i informacija igraju važnu ulogu, kao i koordinirani dogovor oko kriterija praćenja zaraze, što uključuje pragove broja zaraženih i pristup testiranju kao glavne elemente „mapiranja“ situacije u državama članicama. Bilo je riječi i o pitanjima pristupa karanteni u odnosu na testiranje, oko čega države članice nemaju isto mišljenje. Kao važan element istaknuto je pitanje povjerenja, a s tim povezano i međusobno priznavanje testova, na čemu treba dalje raditi. Oko cjepiva je najavljeno da će EK napraviti prijedlog distribucije, kada ona budu raspoloživa, kako bi se izbjegao rizik natjecanja između država članica i svi dobili potrebne doze. Više je čelnika naglasilo važnost međunarodne suradnje oko distribucije cjepiva, pri čemu je nekoliko njih istaknulo da se u tom pogledu nikako ne smiju zaboraviti države kandidatkinje.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković je izložio epidemiološku situaciju u Hrvatskoj i mjere koje se poduzimaju na nacionalnoj razini te je snažno podržao kontinuiranu koordinaciju na razini EU o svim relevantnim pitanjima. Istaknuo je značaj pravovremene razmjene informacija među državama članicama, posebice između susjednih država, te se založio da se u obzir uzmu regionalne specifičnosti unutar svake države članice.

Dogovoreno je da će o ovoj temi čelnici redovito raspravljati na sljedećim sastancima.

REDOVNI SASTANAK EUROPSKOG VIJEĆA (15. i 16. listopada 2020.)

Teme na dnevnom redu:

- 1) **COVID-19**
- 2) **Odnosi Europske unije i Ujedinjene Kraljevine**
- 3) **Klimatske promjene**
- 4) **Vanjski odnosi**

Uvodno se čelnicima obratio predsjednik Europskog parlamenta (EP) David Sassoli. Veliki dio svog govora posvetio je klimatskim promjenama, podsjećajući na obaveze iz Pariškog sporazuma te na odlučnost Europske unije (EU ili Unija) da bude predvodnik u njihovu ostvarivanju. EP gleda na Europski propis o klimi kao glavni temelj Europskog zelenog sporazuma (*Green Deal*), koji u zakonodavstvo unije uvodi cilj klimatske neutralnosti do 2050. godine i definira ambicioznije ciljeve do 2030. godine. Stajalište EP je da bi ta ambicija trebala biti veća i predvidjeti smanjenje emisija stakleničkih plinova do 60% u 2030. godini. Pozvao je na odlučnije djelovanje EU na globalnoj razini.

Oko pregovora između EU i Ujedinjene Kraljevine (UK) upozorio je na kritično razdoblje u kojem se nalazimo i kazao da EU treba nastaviti pregovarati s UK do zadnjeg mogućeg trenutka.

EP želi sveobuhvatan sporazum, koji počiva na poštenom i slobodnom tržišnom natjecanju, koji nudi uravnoteženo rješenje vezano za ribarstvo te odgovarajući mehanizam osiguranja poštivanja pravila. U dijelu o vanjskim odnosima govorio je o Africi, gdje Unija mora više investirati u suradnju na različitim razinama, posebno u području zdravstva, obrazovanja i klimatskih promjena te pomoći Africi kroz svoju razvojnu i humanitarnu pomoć.

I na ovom sastanku Sassoli je govorio o pregovorima s Vijećem EU (Vijeće) oko Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO), ističući da je EP odlučan u postizanju sporazuma te da nije institucija koja sprečava dogovor. Posebno je objasnio stav EP oko dodatnog financiranja za određene strateške programe te prijedlog da se plaćanje kamata za fond *EU sljedeće generacije* ne kanalizira kroz VFO, već da bude izvan njegova plafona, a što bi osiguralo dodatna sredstva (13,9 milijardi). Ponovio je stav oko vladavine prava i pohvalio početak razgovora s Vijećem o *Uredbi o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije*. Zatražio je od Vijeća prilagodbu mandata oko VFO i Fonda za oporavak i otpornost, koji bi omogućio približavanje stavova prema dogovoru o cijelom paketu.

Kancelarka Angela Merkel, u ime njemačkog predsjedništva, informirala je o određenim pomacima u pregovorima s EP, pohvaljujući napredak oko vlastitih sredstava, oko čega se čeka ishod pregovora vezano za uvjetovanost i vladavinu prava, a kako bi se inicirao proces potvrđivanja u državama članicama. Predsjedništvo je pokazalo otvorenost za tehničko podešavanje paketa, ali ne i za ponovno otvaranje političkog procesa usuglašavanja što bi moglo potkopati ravnotežu postignutu na sastanku Europskog vijeća (EV) u srpnju. Ovo je stav koji su u raspravi podržali brojni čelnici, naglašavajući da bi ponovno otvaranje postignutog dogovora bilo nezamislivo te da je manevarski prostor potrebno tražiti na tehničkim pitanjima. U srpnju je osigurana politička ravnoteža te je važno da EP prihvati da nema ponavljanja tog procesa. Nekoliko je čelnika govorilo o vladavini prava te su podržali trilateralne razgovore oko relevantne Uredbe.

COVID - 19

Rasprava je održana slijedom dogovora da o ovoj temi čelnici redovno razgovaraju na sastancima Europskog vijeća. Održana je nakon usvajanja *Preporuke Vijeća o koordiniranom pristupu ograničavanja slobodnog kretanja kao odgovor na pandemiju COVID-19 bolesti*, koje ujednačavaju prikupljanje i interpretaciju podataka, prema dogovorenim kriterijima, uključivo na regionalnoj razini, te predviđaju koordinaciju i jasnu komunikaciju između država.

Čelnici su pozdravili usvajanje preporuka i koordinirani pristup na razini EU. Neki su isticali nacionalne nadležnosti država članica za politiku zdravstva, kao i za mjere zaštite zdravlja, a time i provedbu preporuka. Istaknuto je njihovo značenje i neposredan učinak na unutarnje tržište, ali i zaštitu Schengena. Složili su se da je u provedbi važno osiguranje transparentnosti te primjena načela nužnosti, proporcionalnosti, nediskriminacije i objektivnosti. Preporuke se mogu mijenjati i unapređivati, ovisno o daljnjem razvoju epidemiološke situacije u Europi. Neki od čelnika su istaknuli da bi dodatni napor trebalo usmjeriti na koordinaciju uzajamnog priznavanja testova te dogovor o kriterijima za dužinu trajanja karantene.

Pohvaljene su dosadašnje aktivnosti Europske komisije oko nabave cjepiva te je istaknuta potreba bliske suradnje i koordinacije prilikom njegove distribucije, ali i pitanje globalne dostupnosti cjepiva i uloge Unije u tom pogledu. Neki su isticali važnost dostupnosti cjepiva za susjedne države i države kandidatkinje.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković pozdravio je redovnu raspravu o ovoj temi na sastancima Europskog vijeća i podržao preporuke Vijeća te koordinirani europski pristup u cilju zaštite javnog zdravlja i slobode kretanja. Istaknuo je važnost osiguranja slobode kretanja u što je moguće većoj mjeri uz održavanje gospodarskih aktivnosti. Posebno je naglasio potrebu uravnoteženog i regionalnog pristupa te poštivanja načela nediskriminacije. Složio se s ažuriranjem preporuka ovisno o daljnjem razvoju epidemiološke situacije te jačanjem napora u koordinaciji razvoja i distribucije cjepiva na razini EU.

Odnosi Europska unija – Ujedinjena Kraljevina

O odnosima Europske unije i Ujedinjene Kraljevine (UK) održana je zatvorena rasprava, a radi osjetljivog razdoblja u koji su pregovori ušli. Svi su podržali nastavak pregovora temeljem postojećeg mandata te pozvali glavnog pregovarača Michela Barniera da nastavi pregovore u sljedećim tjednima. Upućena je i poruka UK da poduzme odgovarajuće korake kako bi došlo do sporazuma te je istaknuta potreba pune i pravovremene provedbe Sporazuma o povlačenju i pripadajućeg protokola.

Kako prijelazno razdoblje završava krajem ove godine (31. prosinca 2020.), čelnici su iskazali zabrinutost dosadašnjim napretkom u pregovorima oko ključnih pitanja, ističući da su njihova stajališta oko jednakih mogućnosti, ribarstva i upravljanja i dalje jednaka onima u pregovaračkim smjernicama. Istovremeno svi su pokazali realnost naspram stanja pregovora i ukazali na važnost priprema za sve scenarije njihova ishoda, uključivo onaj u kojemu ne bi došlo do dogovora.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković se založio za postizanje sporazuma s UK, naglašavajući potrebu zadržavanja jedinstva Unije do same završnice pregovora, ali i istovremeno osiguranje pripravnosti za slučaj da do sporazuma ne dođe. Sa svoje strane, Hrvatska radi na svim elementima provedbe Sporazuma o povlačenju, posebno u dijelu prava građana te je spremna na svaki od mogućih scenarija.

Klimatske promjene

Na ovom je sastanku Europskog vijeća održana orijentacijska rasprava o ciljevima EU u pogledu smanjivanja stakleničkih plinova, a nakon predstavljanja komunikacije „*Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. - Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana*“. Europska komisija (EK) je istovremeno objavila prijedlog amandmana na raniji prijedlog Europskog propisa o klimi s ugrađenim ciljem od najmanje 55% smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. godine u odnosu na razine iz 1990. godine. Navedeno predstavlja povećanje ambicije, s obzirom da je EU pod Pariškim sporazumom postavila svoje ciljeve za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2030. godine za 40% u usporedbi s razinom

iz 1990. godine, a sve u cilju postizanja klimatske neutralnosti do 2050. godine. Taj je ambiciozniji cilj zacrtan i u Europskom zelenom planu koji ujedno predstavlja strategiju rasta i ostvarenja održivosti gospodarstva, uz osiguravanje pravedne i uključive tranzicije. Nakon ove orijentacijske rasprave, odluku će donijeti Europsko vijeće u prosincu.

U raspravi su čelnici u velikoj mjeri podržali ambiciozniji cilj smanjenja stakleničkih plinova od 55%, u cilju dostizanja cilja klimatske neutralnosti do 2050. godine. Istovremeno smatraju da je potrebno definirati kriterije i načela prema kojima bi trebalo postići veću ambiciju do 2030. godine. Neke su države članice naglasile da bi mogle podržati i ambicioznije ciljeve (veće od 55%), dok je jedan dio njih bio oprezniji u pristupu, uz isticanje poteškoća oko doseganja revidiranih ciljeva.

Naglašeno je da u tom procesu europska industrija treba ostati konkurentna, da tranzicija mora biti poštena i socijalno uravnotežena te da je potrebno uzimati u obzir nacionalne specifičnosti i pravo država članica da odrede svoju energetske mješavinu. U tom kontekstu istaknuta je važnost energije vjetra i sunca, a bilo je referenci i na nuklearnu energiju u slučaju pojedinih država članica. Zbog različitih početnih pozicija u državama članicama, pojedini čelnici su naglašavali da proces mora biti popraćen procjenom učinka za svaku od njih, a koji će ukazati na poteškoće i izazove u postizanju ambicioznog cilja te istovremeno predložiti rješenja koja odgovaraju njihovim potrebama. Dio je čelnika upozorio da povećavanje ciljeva za energetske učinkovitost i obnovljive izvore može imati utjecaj na povećanje cijena energije za industriju i kućanstvo. Neki su istaknuli kako će novi cilj imati različite učinke na države članice, posebno one socioekonomske prirode te da će to ovisiti o njihovim posebnostima. Europsko vijeće je stoga pozvalo Europsku komisiju da u konzultacijama s državama članicama procijeni specifične situacije i prikupi više informacija o mogućim učincima na države članice.

Mnogi su isticali financijski element, odnosno da trenutačno osigurana sredstva na razini Unije nisu dovoljna za ubrzanje smanjenja emisija. U zaključcima je potvrđeno da će sve države članice sudjelovati u naporima za osiguranje dodatnog smanjenja emisija, uz uzimanje u obzir nacionalnih okolnosti, kao i pravednosti i solidarnosti.

Mnogi su isticali da EU preuzimanjem ambicioznijih ciljeva šalje snažan signal prema ostatku svijeta. Kao važan instrument izdvojili su mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika. Istaknuta je i potreba daljnjeg razvoja klimatske diplomacije te udruživanje snaga na globalnoj razini u promicanju borbe protiv klimatskih promjena.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković je podržao višu razinu ambicije EU i istaknuo da će postizanje navedenog cilja zahtijevati znatno financiranje, pri čemu se prilikom budućih odluka moraju uzeti u obzir različita polazišta i posebnosti država članica. Pozdravio je i načelo pravičnosti i solidarnosti.

Vanjski odnosi

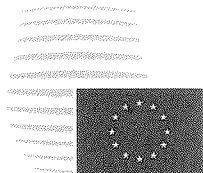
Glavna tema rasprave odnosila se na odnose Europske unije i Afrike, a održala se pred sastanak na vrhu EU-Afrička unija, koji bi se trebao održati u prosincu, na marginama EV (još se čeka

potvrda). U raspravi su čelnici isticali važnost partnerstva EU i Afrike, posebno u situaciji svojevrsnog geopolitičkog natjecanja drugih aktera za utjecaj na tom kontinentu.

Izdvojena je važnost suradnje na polju zaštite zdravlja, održivog rasta, razvoja te u pitanjima mira i sigurnosti, u kojem području je EU spremna poduprijeti afričke napore, jednako kao i promociju dobrog upravljanja i ljudskih prava. Europska unija je afrički najveći trgovinski partner, jednako kao i partner u investicijama i razvojnoj pomoći te je to ključni element u daljnjem istraživanju svih potencijala suradnje. Pritom su izdvojena moguća dodatna područja: digitalno gospodarstvo, obnovljiva energija, transport, zdravstvo i proizvodnja hrane, ali i istaknuta neka načela važna za EU: ne-diskriminacija, jednake mogućnosti, osnaživanje žena, uključivanje mladih, obrazovanje, vještine, zaštita okoliša, gospodarska održivost, vladavina prava. Mnogi su izdvojili pitanje migracija, koje je ključno osloviti u međusobnim odnosima, a to uključuje i pitanje borbe protiv ilegalnih migracija, readmisiju, kao i borbu protiv krijumčara migranata. U zaključcima je iskazana spremnost na konzultacije s partnerima u Africi u pogledu definiranja zajedničkih prioriteta te ujedinjavanje snaga u obrani zajedničkih interesa.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković je naglasio važnost izgradnje pravog strateškog partnerstva EU s Afrikom kao kontinentom budućnosti zbog očekivanih demografskih i gospodarskih kretanja, s važnom ulogom mladih. Posebice je istaknuo važnost borbe protiv siromaštva, jačanja vladavine prava i općenito jačanja upravljačkih sposobnosti i administrativnih kapaciteta afričkih država. Pozdravio je kolektivni „*Team Europe*“ pristup EU i država članica u pružanju pomoći Africi u nošenju s COVID-19 krizom. U pogledu migracija, podržao je sveobuhvatan pristup koji će dovesti do partnerskog dogovora s afričkim državama, posebice u pogledu sprječavanja ilegalnih migracija.

Pod ovom točkom dnevnog reda usvojeni su također zaključci o Južnom susjedstvu, gdje se najavljuje strateška rasprava za prosinac te o Bjelarusu, gdje EV osuđuje nastavak nasilja te izražava svoju solidarnost s Litvom i Poljskom zbog mjera odmazde od strane Bjelarusu. Oko Turske, EV izražava žaljenje zbog ponovljenih unilateralnih akcija Turske u Istočnom Mediteranu i poziva na poštivanje rezolucija Vijeća sigurnosti UN. Ujedno poziva Tursku na povlačenje tih poteza i smirivanje napetosti.

Europsko vijeće

**Bruxelles, 2. listopada 2020.
(OR. en)**

EUCO 13/20

**CO EUR 10
CONCL 6**

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Izvanredni sastanak Europskog vijeća (1. i 2. listopada 2020.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

I. COVID-19

1. Europsko vijeće održalo je opsežnu raspravu o postupanju s pandemijom bolesti COVID-19. Odlučno je djelovati zajedno u ovoj teškoj situaciji i poziva Vijeće da, zajedno s Komisijom, dodatno ojača cjelokupne napore u pogledu koordinacije te rad na razvoju i distribuciji cjepiva na razini EU-a. Europsko vijeće redovito će se baviti tim pitanjem.

II. JEDINSTVENO TRŽIŠTE, INDUSTRIJSKA POLITIKA I DIGITALIZACIJA

2. Pandemija bolesti COVID-19 imat će trajne posljedice za europsko i svjetsko gospodarstvo. Ukazala je i na prednosti i ovisnosti Europe. Snažna gospodarska osnova sada je više nego ikada prije ključna za uključiv i održiv rast, konkurentnost, radna mjesta, blagostanje te za ulogu Europe na globalnoj razini.
3. Europsko vijeće u srpnju je postiglo dogovor o dosad nezabilježenom paketu mjera za oporavak kako bi se suzbili učinci bolesti COVID-19 na naša gospodarstva i društva te promicao snažan oporavak Europe i transformacija te reforma naših gospodarstava. Dvama stupovima takvog oporavka koji se međusobno osnažuju – zelenom tranzicijom i digitalnom transformacijom – zajedno sa snažnim i produbljenim jedinstvenim tržištem, potaknut će se novi oblici rasta, promicati kohezija i konvergencija i ojačati otpornost EU-a. Postizanje strateške autonomije uz očuvanje otvorenoga gospodarstva ključan je cilj Unije.

Jedinstveno tržište i industrijska politika

4. Europsko vijeće naglašava potrebu za što ranijim povratkom na normalno funkcioniranje jedinstvenog tržišta. Međutim, to nije dovoljno: iz krize uzrokovane bolešću COVID-19 izvući ćemo pouke, pozabaviti se preostalom fragmentacijom, preprekama i nedostacima te povećati naše ambicije. Europsko vijeće potvrđuje zaključke Vijeća od 21. rujna 2020. o produbljenom jedinstvenom tržištu za snažan oporavak te konkurentnu i održivu Europu i posebno poziva na:

- strogu provedbu i izvršavanje pravila jedinstvenog tržišta u skladu s akcijskim planom Komisije za provedbu jedinstvenog tržišta;
 - uklanjanje preostalih neopravdanih prepreka, posebno u području usluga i suzdržavanje od stvaranja novih;
 - ažuriranje europskog okvira za tržišno natjecanje kako bi se osiguralo da se njime odgovara na izazove zelene tranzicije, digitalne transformacije i globalnoga konteksta koji se brzo razvija. Tim se okvirom moraju pružiti jasna pravila za gospodarske subjekte te podupirati inovacije, među ostalim u digitalnom sektoru. Trebalo bi razmotriti mogućnost donošenja pravila o sistemskoj ulozi i sistemskim odgovornostima internetskih platformi sa znatnim mrežnim učincima. Europsko vijeće sa zanimanjem iščekuje ishod Komisijinog preispitivanja pravila tržišnog natjecanja koje je u tijeku, a čiji se prvi rezultati očekuju u 2021. U tom kontekstu treba uzeti u obzir učinke globalizacije i pojavu digitalnoga gospodarstva;
 - oblikovanje novog sustava globalnoga gospodarskog upravljanja temeljenog na ambicioznom i uravnoteženom programu slobodne trgovine u čijem je središtu WTO, uz istodobnu zaštitu od nepoštenih praksi i zlouporabe te osiguravanje uzajamnosti. Trebalo bi unaprijediti Uredbu o ostvarivanju prava, ubrzati rad na prijedlogu o instrumentu za međunarodnu javnu nabavu i osmisliti dodatne instrumente za rješavanje učinaka narušavanja što ga na jedinstveno tržište imaju strane subvencije;
 - ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i učinkovito korištenje vještinama u cilju očuvanja i otvaranja većeg broja radnih mjesta, podupiranja gospodarskog i društvenog blagostanja i provedbe potrebnih politika socijalne zaštite u skladu s Ugovorima.
5. EU mora provoditi ambicioznu europsku industrijsku politiku kako bi svoju industriju učinio održivijom, zelenijom, konkurentnijom na svjetskoj razini te otpornijom. Europsko vijeće poziva Komisiju da utvrdi strateške ovisnosti, posebno u najosjetljivijim industrijskim ekosustavima, primjerice u području zdravstva, te da predloži mjere za smanjenje tih ovisnosti, među ostalim diversifikacijom lanaca opskrbe i proizvodnje, osiguravanjem strateškog stvaranja zaliha te poticanjem proizvodnje i ulaganja u Europi. Poziva na:

- osiguravanje ravnopravnih uvjeta te regulatornog okružja i okvira za državne potpore kojima se pogoduje inovacijama i olakšava potpuno uključivanje MSP-ova;
- razvoj novih industrijskih saveza, među ostalim u pogledu sirovina, medicinske opreme, mikroprocesora, sigurnih telekomunikacijskih mreža, niskougličnih industrija te industrijskih oblaka i platformi;
- jačanje pomoći postojećim važnim projektima od zajedničkog europskog interesa u području baterija te mikroelektronike i onima koje razvijaju države članice i industrija u kontekstu različitih saveza (primjerice za internet stvari i za čisti vodik) kako bi se prevladali tržišni nedostaci i omogućile revolucionarne inovacije. Europsko vijeće poziva Komisiju da državama članicama pomogne u razvoju novih važnih projekata od zajedničkog europskog interesa. Nadalje, poziva na dodatno jačanje sinergija između upotrebe sredstava EU-a i nacionalnih sredstava u pogledu ključnih tehnoloških projekata; uz istodobno osiguravanje transparentnosti i otvorenog sudjelovanja MSP-ova;
- razvoj autonomije EU-a u svemirskom sektoru i integriraniju obrambenu industrijsku bazu.

Digitalizacija

6. Pandemija bolesti COVID-19 dodatno je naglasila potrebu za ubrzanjem digitalne tranzicije u Europi. Iskorištavanje mogućnosti koje pruža ta tranzicija ključno je za jačanje naše gospodarske osnove, osiguravanje tehnološke suverenosti, jačanje globalne konkurentnosti, olakšavanje zelene tranzicije, otvaranje radnih mjesta i poboljšanje života građana. Izgradnjom istinski digitalnog jedinstvenog tržišta osigurat će se domaći okvir kojim će se europskim poduzećima omogućiti rast i širenje.

Europsko vijeće sa zanimanjem iščekuje Komisijin prijedlog Akta o digitalnim uslugama do kraja ove godine i poziva Komisiju da do ožujka 2021. predstavi sveobuhvatni digitalni kompas u kojem će se utvrditi konkretne digitalne ambicije EU-a za 2030. Takvim kompasom trebali bi se uspostaviti sustav praćenja za europske strateške digitalne kapacitete i sposobnosti te utvrditi sredstva i ključne etape za postizanje naših ambicija.

7. Kako bi bio digitalno suveren, EU mora izgraditi istinski digitalno jedinstveno tržište, ojačati svoju sposobnost određivanja vlastitih pravila, donošenja autonomnih tehnoloških odluka te razvijanja i uvođenja strateških digitalnih kapaciteta i infrastrukture. Na međunarodnoj razini EU će se poslužiti svojim alatima i regulatornim ovlastima kako bi pomogao u oblikovanju globalnih pravila i standarda. EU će i dalje biti otvoren svim poduzećima koja poštuju europska pravila i standarde. Digitalni razvoj mora štiti naše vrijednosti, temeljna prava i sigurnost te biti socijalno uravnotežen. Takvim pristupom usmjerenim na ljude povećat će se privlačnost europskog modela.
8. Najmanje 20 % sredstava u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost bit će dostupno za digitalnu tranziciju, među ostalim za MSP-ove. Zajedno s iznosima u okviru VFO-a, tim bi se sredstvima trebalo doprinijeti ostvarivanju ciljeva kao što su:
 - poticanje europskog razvoja sljedeće generacije digitalnih tehnologija, uključujući superračunala i kvantno računalstvo, lanac blokova i umjetnu inteligenciju usmjerenu na ljude;
 - razvoj kapaciteta u strateškim digitalnim vrijednosnim lancima, posebno mikroprocesora;
 - ubrzavanje uvođenja sigurne mrežne infrastrukture vrlo velikog kapaciteta, uključujući svjetlovodnu infrastrukturu i mreže 5G, diljem Europske unije;
 - jačanje sposobnosti EU-a da se štiti od kiberprijetnji, osigura sigurno komunikacijsko okruženje, pogotovo kvantnim šifriranjem, i osigura pristup podacima za pravosudne potrebe i potrebe izvršavanja zakonodavstva;

- iskorištavanje punog potencijala digitalnih tehnologija za postizanje ambicioznih ciljeva u odnosu na okoliš i djelovanja u području klime koji su uključeni u srpanjski paket;
 - unapređivanje digitalnih kapaciteta u obrazovnim sustavima.
9. Europsko vijeće pozdravlja Europsku strategiju za podatke kojom se podupiru globalne digitalne ambicije EU-a, kako bi se izgradilo istinsko europsko konkurentno podatkovno gospodarstvo, uz istodobno osiguravanje europskih vrijednosti i visoke razine sigurnosti podataka, zaštite podataka i privatnosti. Naglašava potrebu da visokokvalitetni podaci postanu dostupniji te da se promiče i omogući bolja razmjena i objedinjavanje podataka, kao i interoperabilnost. Europsko vijeće pozdravlja stvaranje zajedničkih europskih podatkovnih prostora u strateškim sektorima te posebno poziva Komisiju da prioritet da prostoru za zdravstvene podatke, koji bi trebalo uspostaviti do kraja 2021.
 10. Europsko vijeće naglašava potrebu za uspostavom pouzdanih, sigurnih i zaštićenih europskih usluga u oblaku kako bi se osiguralo da se europski podaci mogu pohranjivati i obrađivati u Europi u skladu s europskim pravilima i standardima. Stoga pozdravlja koncept EU-ove udružene infrastrukture u oblaku i poziva Komisiju da brzo nastavi s tim radom. Veći europski kapacitet računalstva u oblaku zajedno s osnažujućim okvirom interoperabilnosti također bi trebao omogućiti uvođenje sigurnih i zaštićenih javnih i privatnih digitalnih rješenja koja se temelje na računalstvu u oblaku, uključujući osiguravanje bržeg i učinkovitijeg, praktičnijeg i transparentnijeg pristupa uslugama e-uprave.
 11. Europsko vijeće potvrđuje Zaključke Vijeća od 9. lipnja 2020. o oblikovanju digitalne budućnosti Europe. Poziva EU i države članice da u potpunosti iskoriste paket instrumenata za kibersigurnost mreža 5G, donesen 29. siječnja 2020. i osobito da primijene relevantna ograničenja na visokorizične dobavljače za ključna sredstva koja su u koordiniranim procjenama rizika EU-a definirana kao kritična i osjetljiva. Europsko vijeće naglašava da potencijalne dobavljače tehnologije 5G treba procijeniti na temelju zajedničkih objektivnih kriterija.

12. Kako bi se osiguralo brzo uvođenje tehnologije 5G diljem EU-a, Europsko vijeće također poziva sve države članice da do kraja ove godine Komisiji dostave svoje nacionalne planove za uvođenje tehnologije 5G, kako je utvrđeno u akcijskom planu za 5G.
13. EU treba biti globalni predvodnik u razvoju sigurne, pouzdane i etične umjetne inteligencije. Europsko vijeće poziva Komisiju da:
 - predloži načine za povećanje europskih i nacionalnih javnih i privatnih ulaganja u uvođenje umjetne inteligencije te inovacije i istraživanje u tom području;
 - osigura bolju koordinaciju te više mreža i sinergija među europskim istraživačkim centrima na temelju izvrsnosti;
 - pruži jasnu i objektivnu definiciju visokorizičnih sustava umjetne inteligencije.
14. Europsko vijeće poziva na razvoj okvira za sigurnu javnu elektroničku identifikaciju (e-ID) na razini EU-a, uključujući interoperabilne digitalne potpise, kako bi se ljudima pružila kontrola nad njihovim identitetom i podacima na internetu te omogućio pristup javnim, privatnim i prekograničnim digitalnim uslugama. Poziva Komisiju da do sredine 2021. iznese prijedlog inicijative za „europsku digitalnu identifikaciju”.

Sljedeći koraci

15. Europsko vijeće opet će se posvetiti temama jedinstvenog tržišta, industrijske politike i digitalizacije na sastanku u ožujku 2021. U tom će kontekstu također procijeniti stanje u pogledu rada na važnom pitanju oporezivanja digitalnoga gospodarstva.

III. VANJSKI ODNOSI

Istočno Sredozemlje

16. U strateškom je interesu EU-a stabilno i sigurno okružje u istočnom Sredozemlju te razvoj uzajamno korisnog odnosa s Turskom koji se temelji na suradnji. U tom pogledu apsolutni je zahtjev vođenje dijaloga u dobroj vjeri i suzdržavanje od jednostranih djelovanja koja su suprotna interesima EU-a te kojima se krše međunarodno pravo i suverena prava država članica EU-a. Sve razlike moraju se riješiti mirnim dijalogom i u skladu s međunarodnim pravom. U tom kontekstu Europsko vijeće ponovno izražava potpunu solidarnost s Grčkom i Ciprom, čiji se suverenitet i suverena prava moraju poštovati.
17. EU pozdravlja nedavne korake koje su Grčka i Turska poduzele u smjeru izgradnje povjerenja, kao i najavu da će nastaviti s izravnim preliminarnim razgovorima koji za cilj imaju razgraničenje epikontinentalnog pojasa i isključivoga gospodarskog pojasa dviju zemalja. Ta se nastojanja trebaju nastaviti i proširiti.
18. Istodobno, Europsko vijeće snažno osuđuje kršenja suverenih prava Republike Cipra, s kojima se mora prestati. Europsko vijeće poziva Tursku da se u budućnosti suzdrži od sličnih djelovanja kojima se krši međunarodno pravo. Europsko vijeće ističe da bi se razgraničenje epikontinentalnog pojasa i isključivoga gospodarskog pojasa trebalo rješavati dijalogom i pregovorima u dobroj vjeri uz potpuno poštovanje međunarodnog prava te poziva Tursku da prihvati poziv Cipra na sudjelovanje u dijalogu s ciljem rješavanja svih pomorskih sporova između Turske i Cipra.

19. Europsko vijeće podržava brzu ponovnu uspostavu pregovora pod pokroviteljstvom UN-a i ostaje potpuno predano sveobuhvatnom rješenju ciparskog problema u okviru UN-a i u skladu s relevantnim rezolucijama VSUN-a, uključujući rezolucije VSUN-a 550 i 789, i načelima na kojima je EU utemeljen. Isto očekuje i od Turske. EU je spreman imati aktivnu ulogu u podupiranju pregovora, među ostalim imenovanjem, nakon ponovnog pokretanja, predstavnika u misiji UN-a za pružanje dobrih usluga.
20. Pod uvjetom da se nastave konstruktivna nastojanja u cilju zaustavljanja nezakonitih aktivnosti u odnosu na Grčku i Cipar, Europsko vijeće postiglo je dogovor da će pokrenuti pozitivan politički program EU-a i Turske s posebnim naglaskom na modernizaciji carinske unije i olakšavanju trgovine, međuljudskim kontaktima, dijalozima na visokoj razini i nastavku suradnje u pogledu pitanja migracija, u skladu s Izjavom EU-a i Turske iz 2016. Europsko vijeće poziva svojeg predsjednika da u suradnji s predsjednicom Komisije i uz podršku visokog predstavnika u tu svrhu izradi prijedlog za revitalizaciju programa EU-a i Turske.
21. Podsjećajući na, među ostalim, svoje prethodne zaključke o Turskoj iz listopada 2019. te ih ponovno potvrđujući, u slučaju novih jednostranih djelovanja ili provokacija kojima se krši međunarodno pravo, EU će iskoristiti sve instrumente i mogućnosti kojima raspolaže, uključujući u skladu s člankom 29. UEU-a i člankom 215. UFEU-a, kako bi obranio svoje interese i interese svojih država članica.

Europsko vijeće nastavit će pomno pratiti događaje te će se prema potrebi, a najkasnije na svojem sastanku u prosincu, ponovno baviti tim pitanjem i donijeti odgovarajuće odluke.
22. Naposljetku, Europsko vijeće poziva na sazivanje multilateralne konferencije o istočnom Sredozemlju i poziva visokog predstavnika da sudjeluje u razgovorima o njezinoj organizaciji. Sve stranke sudionice trebat će se dogovoriti o modalitetima kao što su sudjelovanje, opseg i vremenski raspored. Konferencija bi se mogla baviti pitanjima u pogledu kojih je potrebno iznaći multilateralna rješenja, uključujući pomorsko razgraničenje, sigurnost, energetiku, migracije i gospodarsku suradnju.

Kina

23. Europsko vijeće pozdravlja usmeno izvješće o sastanku čelnika EU-a s predsjednikom Xi Jinpingom održanom 14. rujna, kao i potpisivanje sporazuma o oznakama zemljopisnog podrijetla. Naglašava potrebu za ponovnim uravnoteženjem gospodarskih odnosa i postizanjem uzajamnosti. Podsjeća na cilj da se do kraja ove godine dovrše pregovori o ambicioznom sveobuhvatnom sporazumu o ulaganjima između EU-a i Kine kojim se rješava pitanje aktualnih asimetrija u pristupu tržištu, doprinosi ravnopravnim uvjetima i utvrđuju smislene obveze u pogledu održivog razvoja. Također poziva Kinu na ispunjavanje prethodno preuzetih obveza u vezi s rješavanjem pitanja prepreka pristupu tržištu, ostvarivanje napretka u pogledu viška kapaciteta i sudjelovanje u pregovorima o industrijskim subvencijama u okviru Svjetske trgovinske organizacije.
24. Europsko vijeće potiče Kinu da preuzme veću odgovornost u suočavanju s globalnim izazovima. To posebno uključuje ambicioznije djelovanje u području klime u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma i u pogledu biološke raznolikosti te podupiranje multilateralnih odgovora na pandemiju bolesti COVID-19, posebno u pogledu liječenja i cjepiva, neovisnog preispitivanja međunarodnog zdravstvenog odgovora i otpisa duga kao nužnog uvjeta za oporavak od pandemije, osobito u Africi. Europsko vijeće pozdravlja, kao važan korak u pravom smjeru, izjavu predsjednika Xi Jinpinga nakon videokonferencije čelnika da će Kina nastojati postići ugljičnu neutralnost do 2060.
25. Europsko vijeće ističe ozbiljnu zabrinutost zbog stanja ljudskih prava u Kini, uključujući razvoj događaja u Hong Kongu i postupanje s pripadnicima manjina, kao što je to već izraženo na sastanku na vrhu EU-a i Kine u lipnju i sastanku čelnika održanom 14. rujna.
26. Europsko vijeće ponovno potvrđuje politički pristup u pogledu odnosa EU-a i Kine kako je utvrđen u zajedničkoj komunikaciji Komisije i visokog predstavnika iz ožujka 2019. naslovljenoj „EU i Kina – strateški pregled” i poziva na daljnje usklađene napore za njezino provođenje. Poziva Komisiju i visokog predstavnika da do ožujka 2021. predstavite izvješće o napretku. Sa zanimanjem iščekuje sastanak svih svojih članova s predsjednikom Xi Jinpingom u 2021.

Bjelarus

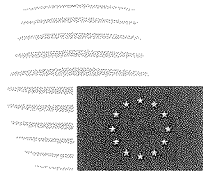
27. Europsko vijeće osuđuje neprihvatljivo nasilje bjeloruskih vlasti nad mirnim prosvjednicima te zastrašivanje, proizvoljna uhićenja i pritvaranja nakon predsjedničkih izbora čiji rezultat ne priznaje. Europsko vijeće u potpunosti podupire demokratsko pravo bjeloruskog naroda da izabere svojeg predsjednika putem novih slobodnih i poštenih izbora, bez vanjskog uplitanja. Europsko vijeće poziva bjeloruske vlasti da okončaju nasilje i represiju, oslobode sve pritvorenike i političke zatvorenike, poštuju slobodu medija i civilno društvo te započnu uključiv nacionalni dijalog. Slaže se da bi trebalo uvesti mjere ograničavanja i poziva Vijeće da bez odgode donese odluku. Europsko vijeće također potiče Europsku komisiju da izradi sveobuhvatan plan gospodarske potpore za demokratski Bjelarus.
28. U pogledu bjeloruske nuklearne elektrane Ostrovec, Europsko vijeće ponovno ističe važnost osiguravanja nuklearne sigurnosti i sigurnosti za okoliš.

Sukob u Gorskom Karabahu

29. Europsko vijeće poziva na hitan prekid neprijateljstava i potiče strane da se ponovno obvežu na trajni prekid vatre i mirno rješenje sukoba. Smrtna stradanja i šteta koju trpi civilno stanovništvo neprihvatljivi su. Sukob se ne može riješiti vojnim putem te ne smije biti vanjskog uplitanja. Azerbajdžan i Armenija trebali bi se uključiti u sadržajne pregovore bez preduvjeta. Europsko vijeće izražava potporu supredsjedateljima OEES-ove skupine iz Minska i poziva visokog predstavnika da razmotri daljnju EU-ovu potporu procesu rješavanja sukoba.

Aleksej Navaljni

30. Europsko vijeće osuđuje pokušaj ubojstva Alekseja Navaljnog vojnim kemijskim bojnim otrovom iz skupine „Novičok”. Upotreba kemijskog oružja predstavlja ozbiljno kršenje međunarodnog prava. Europsko Vijeće poziva vlasti Ruske Federacije da u potpunosti surađuju s Organizacijom za zabranu kemijskog oružja (OPCW) kako bi se osigurala nepristrana međunarodna istraga i da počinitelje privedu pravdi. Europsko vijeće ponovno će raspravljati o tom pitanju 15. i 16. listopada 2020.
-

Europsko vijeće

**Bruxelles, 16. listopada 2020.
(OR. en)**

EUCO 15/20

**CO EUR 11
CONCL 7**

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (15. i 16. listopada 2020.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

I. COVID-19

1. Europsko vijeće procijenilo je trenutačnu epidemiološku situaciju, koja je dosad nezabilježena i izaziva veoma ozbiljnu zabrinutost.
2. Pozdravilo je dosad postignut napredak u pogledu opće koordinacije na razini EU-a u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19, uključujući preporuku o koordiniranom pristupu ograničavanju slobodnog kretanja. Poziva Vijeće, Komisiju i države članice da nastave s cjelokupnim koordinacijskim naporima na temelju najboljih dostupnih znanstvenih podataka, posebno u pogledu propisa o karanteni, prekograničnog praćenja kontakata, strategija testiranja, zajedničke procjene metoda testiranja, uzajamnog priznavanja testova i privremenog ograničenja neobveznih putovanja u EU. Europsko vijeće redovito će razmatrati to pitanje.
3. Europsko vijeće pozdravlja rad na razini EU-a na razvoju i distribuciji cjepivâ i ponovno ističe potrebu za pouzdanim postupkom odobravanja i praćenja, izgradnjom kapaciteta za cijepljenje u EU-u te pravednim i cjenovno pristupačnim pristupom cjepivima. Europsko vijeće također potiče daljnju suradnju na globalnoj razini.

II. ODNOSI EU-A I UJEDINJENE KRALJEVINE

4. Europsko vijeće podsjeća da će prijelazno razdoblje isteći 31. prosinca 2020. i sa zabrinutošću napominje da napredak u ključnim pitanjima koja su od interesa za Uniju i dalje nije dostatan za postizanje dogovora.
5. Europsko vijeće ponovno potvrđuje odlučnost Unije da ostvari što bliže partnerstvo s Ujedinjenom Kraljevinom na temelju pregovaračkih smjernica od 25. veljače 2020., uz poštovanje prethodno dogovorenih smjernica Europskog vijeća i izjava, osobito onih od 25. studenoga 2018., a posebice u pogledu jednakih uvjeta, upravljanja i ribarstva.

6. U tom kontekstu Europsko vijeće poziva glavnog pregovarača Unije da u nadolazećim tjednima nastavi pregovore i poziva Ujedinjenu Kraljevinu da poduzme potrebne korake kako bi postizanje dogovora bilo moguće.
7. Kada je posrijedi prijedlog zakona o unutarnjem tržištu koji je podnijela vlada Ujedinjene Kraljevine, Europsko vijeće podsjeća na to da se Sporazum o povlačenju i njegovi protokoli moraju provesti pravodobno i u cijelosti.
8. Europsko vijeće poziva države članice, institucije Unije i sve dionike da pojačaju svoj rad na pripravnosti i spremnosti na svim razinama i za sve ishode, među ostalim i za nepostizanje dogovora, te posebno poziva Komisiju da pravodobno razmotri jednostrane i vremenski ograničene izvanredne mjere koje su u interesu EU-a.
9. Europsko vijeće nastavit će se baviti tim pitanjem.

III. KLIMATSKE PROMJENE

10. Kako bi se ostvario cilj da EU postane klimatski neutralan do 2050. u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma, EU treba povećati svoje ambicije za nadolazeće desetljeće i ažurirati svoj okvir klimatske i energetske politike. U tom kontekstu Europsko vijeće raspravljalo je o komunikaciji Komisije pod naslovom „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030.“, uključujući predloženi cilj smanjenja emisija za najmanje 55 % do 2030. i mjere potrebne za postizanje te ambicije.
11. Podsjećajući na svoje prethodne zaključke, Europsko vijeće smatra da bi EU trebao zajednički ostvariti ažurirani cilj na najisplativiji mogući način. Sve države članice sudjelovat će u tom pothvatu, uzimajući u obzir nacionalne okolnosti te razmatranja u pogledu pravednosti i solidarnosti. Svim relevantnim zakonodavstvom i svim relevantnim politikama EU-a treba doprinijeti novom cilju za 2030. i ostvarenju cilja klimatske neutralnosti, uz istodobno poštovanje jednakih uvjeta i sprječavanje istjecanja ugljika.

12. Europsko vijeće poziva Vijeće da nastavi s radom na tom programu. Poziva Komisiju da provede detaljna savjetovanja s državama članicama kako bi se procijenile posebne situacije i pruži više informacija o učinku na razini država članica. Europsko vijeće tom će se pitanju ponovno posvetiti na sastanku u prosincu kako bi postiglo dogovor o novom cilju smanjenja emisija za 2030. te u svrhu podnošenja ažuriranog nacionalno utvrđenog doprinosa EU-a Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) do kraja godine.
13. Europsko vijeće poziva sve druge stranke da također dostave ažurirani nacionalno utvrđeni doprinos. Europsko vijeće naglašava važnost snažnog koordiniranog djelovanja putem aktivne europske klimatske diplomacije s ciljem udruživanja snaga na globalnoj razini kako bi se dodatno unaprijedio cilj borbe protiv klimatskih promjena.

IV. VANJSKI ODNOSI

Odnosi s Afrikom

14. EU visoko na popis prioriteta postavlja jačanje strateških odnosa s Afrikom i partnerstva s Afričkom unijom, koji se i dalje temelje na zajedničkim interesima i zajedničkoj odgovornosti. Afrika je prirodni partner Europske unije, što proizlazi iz naše zemljopisne, povijesne i kulturne blizine, kao i zajedničkih vrijednosti i obveza. Zbog promjenjivog globalnog okružja te brojnih kratkoročnih i dugoročnih izazova s kojima se oba kontinenta suočavaju naglašena je važnost produblivanja i obnavljanja naših političkih odnosa i suradnje u svim područjima.
15. U trenutačnom kontekstu od ključne su važnosti solidarnost i bliska suradnja u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19, uključujući razvoj cjepiva i njihovu distribuciju. Europsko vijeće predano je osnaživanju potpore EU-a zdravstvenim sustavima i jačanju kapaciteta partnerâ u pogledu pripravnosti i odgovora.

16. Kako bi se doprinijelo prevladavanju posljedica pandemije bolesti COVID-19, Europsko vijeće predano je potpori međunarodnih napora za otpis duga afričkim zemljama na koordiniran način unutar relevantnih multilateralnih okvira te traži od Vijeća da do kraja studenoga 2020. pripremi zajednički pristup u tom pogledu.
17. Posrijedi nisu samo izazovi, nego i prilike. EU je najveći trgovinski, investicijski i razvojni partner Afrike. Polazeći od toga, možemo učiniti više kako bismo iskoristili golem potencijal naših odnosa. Usporedno s vlastitom zelenom i digitalnom transformacijom, EU želi proširiti svoje partnerstvo s Afrikom u pogledu njezine gospodarske preobrazbe. U tom kontekstu Europsko vijeće raspravljalo je o svojoj namjeri da surađuje sa svojim afričkim partnerima i potiče ulaganja suradnjom na sveobuhvatnom višesektorskom i višerazinskom programu ulaganja s više dionika. Europsko vijeće smatra da su sljedeći sektori ključni za daljnju suradnju i ulaganja: digitalno gospodarstvo i gospodarstvo utemeljeno na znanju, obnovljiva energija, promet, zdravstvo i poljoprivredno-prehrambeni sustavi. Nadalje, podsjećajući na Strateški program i zaključke Vijeća od 30. lipnja 2020., univerzalne vrijednosti, nediskriminacija kao i jednaka prava i jednake mogućnosti za sve, osnaživanje žena, uključenost mladih, obrazovanje i vještine, socijalna, okolišna i gospodarska održivost te dobro upravljanje i vladavina prava bili bi ključne međusektorske teme za angažman EU-a. Od posebne su važnosti i potpora gospodarskoj integraciji na regionalnoj razini i razini cijelog kontinenta te potpora promicanju međukontinentalnoga gospodarskog povezivanja.
18. Dugotrajan mir, sigurnost i stabilnost u Africi zajednički su cilj i ključni uvjeti za održivi razvoj. EU je spreman nastaviti podupirati afričke napore u pogledu mira i sigurnosti, dobrog upravljanja i promicanja ljudskih prava. EU također želi pristupiti afričkim partnerima u pogledu rješavanja pitanja mobilnosti i svih aspekata migracija, uključujući zakonite migracije, suzbijanje nezakonitih migracija, ponovni prihvati i borbu protiv mreža za krijumčarenje migranata, unutar kontinenta, ali i između tih dvaju kontinenata. Za uzajamno korisno partnerstvo potreban je uravnotežen, koherentan i sveobuhvatan pristup koji se temelji na načelima solidarnosti, partnerstva i zajedničke odgovornosti.

19. Europsko vijeće poziva na poboljšanu suradnju s Afrikom radi općenitog promicanja multilateralnih rješenja na globalnoj razini. Ključna su savjetovanja s afričkim partnerima kako bi se u suradnji definirali zajednički prioriteti. Udruživanjem snaga moći ćemo bolje braniti zajedničke interese u sve složenijem i nesigurnijem svijetu. To zahtijeva da iskažemo veće jedinstvo u stajalištima koja zauzimamo na svjetskoj sceni te da budemo odlučniji i učinkovitiji u izvršavanju našeg združenog utjecaja, među ostalim u okviru multilateralnih foruma. Europsko vijeće sa zanimanjem iščekuje predstojeće političke sastanke s Afričkom unijom kako bi se partnerstvo dodatno unaprijedilo.

Južno susjedstvo

20. U prosincu ove godine, u kojoj se obilježava 25. obljetnica Euromediterranskog partnerstva, Europsko vijeće održat će stratešku raspravu o južnom susjedstvu.

Bjelarus

21. Europsko vijeće potvrđuje zaključke Vijeća od 12. listopada 2020. i izražava solidarnost s Litvom i Poljskom s obzirom na protumjere Bjelarusu. Osuđuje nastavak nasilja nad mirnim prosvjednicima.

Turska

22. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoje zaključke od 1. i 2. listopada 2020. i izražava žaljenje zbog novih jednostranih i provokativnih djelovanja Turske u istočnom Sredozemlju, među ostalim zbog nedavnih istraživačkih aktivnosti. Europsko vijeće apelira na poštovanje rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 550 i 789, ističe važnost statusa Varoshe i ponovno izražava potpunu solidarnost s Grčkom i Ciprom.
23. Europsko vijeće potiče Tursku da promijeni smjer tih djelovanja i radi na smanjenju napetosti na dosljedan i kontinuiran način. Nastavit će se baviti tim pitanjem u svrhu daljnjeg postupanja u vezi sa zaključcima od 1. i 2. listopada 2020.

MH17

24. Europsko vijeće poziva Rusku Federaciju da nastavi trilateralne pregovore između Australije, Nizozemske i Ruske Federacije u vezi s rušenjem zrakoplova na letu MH17. Nakon više od šest godina od tog tragičnog događaja 298 žrtava i njihovi bližnji zaslužuju pravdu. Europsko vijeće podupire sve napore da se utvrdi istina i odgovornost te osigura pravda u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 2166.
-

